

Recenze: Tomančáková, B. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady

Nakladatelství Linde Praha akciová společnost vydalo na sklonku loňského roku titul Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. Jeho autorem je JUDr. Blanka Tomančáková, PhD., LL.M., která přednáší problematiku ochrany spotřebitele na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

V úvodu autorka poukazuje na skutečnost, že „V současné době neexistuje, až na výjimky, v komentářích a některých člancích, zmínka a především správné řešení daných problémů, což vede k svévlnnému využívání těchto ustanovení v neprospěch spotřebitele. Neexistuje ani dostatečná judikatura českých soudů. Pokud již nějaká v rámci českého právního řádu existuje, dotýká se dané problematiky jen okrajově a nic neřeší.“ Tato publikace tedy **zaplňuje určitou mezeru mezi ostatními odbornými příspěvky**, které se mnohdy věnují zejména popisu a analýze právní úpravy a pro nápravu nedostatků legislativy přinášejí návrhy de lege ferenda. Současně je jejím **dílním cílem interpretace** ustanovení právních předpisů týkajících se ochrany spotřebitele, jelikož spotřebitelé se nemohou v současné době ve svých rozhodnutích opřít o relevantní rozsah judikátů.

Jak název publikace napovídá, autorka se v rámci výkladu **zaměřuje na praktické aspekty dotčené právní úpravy** (jednotlivé části uvádí zajímavými, v praxi se vyskytujícími hypotézami) a teoretický výklad přenechává zejména pro případy, kdy je nutné ozřejmit základ právního názoru. Příkladem je např. kapitola „Kdo může reklamovat“, která jasně a stručně čtenáři ozřejmí pozici toho, kdo může uplatnit právo z odpovědnosti za vady (reklamaci), a to v případě prodeje věci třetí osobě nebo při nabytí věci do společného jmění manželů.

V **úvodních částech publikace** se autorka zaměřuje na samotný status a postavení spotřebitele a podnikatele ve spotřebitelských právních vztazích a na aplikovatelné právní předpisy. Součástí praktického výkladu jsou také problémy uzavírání a plnění spotřebitelských smluv, úroky z prodlení, smluvní pokuty a práva a povinnosti týkající se reklamací (včetně v praxi stále často opomíjené shody s kupní smlouvou). Při řešení reklamací autorka nalézá řešení také ve speciálním **zákoně o ochraně spotřebitele**, který přes svoji veřejnoprávní povahu zasahuje přímo do obsahu spotřebitelských (soukromoprávních) vztahů. Autorka nezůstává dlužna ani vypořádání se s **problémy, které přinesla praxe**, např. požadavky prodávajících nad rámec zákona pro uplatnění reklamace nebo její nedůvodné zamítnutí.

Dále autorka podává **výklad k často využívaným typům smluv**, a to kupní smlouvě při prodeji zboží v obchodě (ať už v tzv. kamenné prodejně nebo na dálku prostřednictvím elektronického obchodu), smlouvě o dílo, cestovní smlouvě a smlouvě o spotřebitelském úvěru. Podobně jako problematika spotřebitelských úvěrů se však v praxi vyskytuje i řada problémů souvisejících se smlouvami o poskytování služeb elektronických komunikací (tj. služeb telefonních, internetových a přenosu televizního vysílání). Tuto otázku v publikaci postrádám, pro případné další (rozšířené) vydání bych se přimlouval za její zařazení.

Části publikace věnující se **možnosti řešení situace, kdy se spotřebitel cítí postupem podnikatele poškozen**, se věnují soudnímu řešení sporu a podání podnětu České obchodní inspekci. Ta však nemá kompetenci k zásahu do vztahu mezi spotřebitelem a podnikatelem, jak sama autorka uvádí „*Na základě tohoto podnětu [spotřebitele] Česká obchodní inspekce [...] může uložit sankci tomuto podnikateli. Nemůže mu však uložit, aby spotřebiteli daný výrobek vyměnil nebo opravil. Ve většině případů ale bude i podnět ke kontrole podnikatele Českou obchodní inspekci účinnou zbraní spotřebitele, neboť tak ochrání všechny další spotřebitele...*“. Autorka však do publikace nezařadila dva správní orgány, které pravomoc k přímému zásahu do spotřebitelského právního vztahu mají, a sice Finančního arbitra (který může nařídit způsob vyřízení řady spotřebitelských reklamací ohledně poskytování finančních služeb) a Český telekomunikační úřad (který je kompetentní k rozhodování četných sporů mezi spotřebitelem a poskytovatelem služeb elektronických komunikací). V případě dalšího (rozšířeného) vydání bych uvítal jejich zařazení do obsahu příslušné kapitoly. Mezi další témata, která by mohla být k otázce řešení spotřebitelských sporů zahrnuta, jsou mediace a již několik let probíhající projekt Ministerstva průmyslu a obchodu - mimosoudní řešení spotřebitelských sporů.

V závěru publikace se nachází **řada praktických vzorů**. Při zpracování této části autorka věnovala nemalé úsilí tomu, aby čtenáři nepředložila jen ukázkou, jak smlouva nebo podání může vypadat, ale aby získal reálně použitelný vzor. Ve vzorech tak najdeme **užitečné komentáře**, které čtenáři nabízí skutečnou pomoc při jejich použití, jelikož podávají jasný návod, jak se vzorem zacházet a upozorňují na podstatné náležitosti, které je nutné v každém konkrétním typu smlouvy nebo podání uvést. Do případného dalšího vydání upozorňuji na nutnost aktualizovat výši soudních poplatků u vzoru žaloby o zaplacení peněžitého plnění (v příslušné kapitole je aktualizace již provedena).

Jednoznačným přínosem publikace je práce s jednotlivými ustanoveními právních předpisů, kdy **obsah dotčených ustanovení je přehledně pojat již do samotného (výkladového) textu**. Čtenář se při studiu jednotlivých problémů ochrany spotřebitele namísto rozsáhlých kapitol kvantitativně nadsazených kopírováním vybraných ustanovení právních předpisů dostává přímo k výkladu, který je podložen odkazy na jednotlivá ustanovení ve formě poznámek pod čarou (vybraná ustanovení jsou též uvedena v přehledu na konci publikace). Jednotlivé otázky jsou tedy řešeny stručně, ale zároveň přesvědčivě a výstižně.

Dalším významným přínosem je zařazení nejen otázek týkajících se přímo institutu ochrany spotřebitele zakotveného v právním řádu, ale i **dalších souvisejících soukromoprávních a veřejnoprávních témat**, která jsou pro určení a vymáhání jednotlivých subjektivních práv spotřebitelů klíčová.

Z výše uvedené recenze vyplývá, že se jedná o **dílo skutečně zdařilé**, v němž se čtenář snadno a rychle zorientuje v podstatných a často se vyskytujících problémech spotřebitelského práva, případně je mu k dispozici i příslušný vypracovaný vzor doplněný užitečným komentářem napomáhajícím jeho praktickému užití. Domnívám se, že tato publikace v současném rozsahu splňuje cíle, které jsou pro takový druh publikace obvyklé.

Mgr. Tomáš Liškutín

externí doktorand Právnické fakulty MU

Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady

Autor: Blanka Tomančáková

Nakladatelství Linde Praha, září 2011, 208 stran

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)